

Idomeni

En film i elva kapitel
av David Aronowitsch

Nadia Sobhi

Nawaf Ibrahim

Saber Ibrahim

Musafer Hussein

Yasir Bashir

Khalida Issa Qaso

Sizar Yasir

Adham Yasir

Salma Ibrahim

Salman Ibrahim

Nazar Ibrahim

Silvana Ibrahim

Nori Ibrahim

Samir Ibrahim

Foto
Pia Lehto

Första regiassistent
Ahmed Abdullahi

Andra regiassistent
Sharmarke Binyusuf

Klippning
Andreas Jonsson Hay
David Aronowitsch

Research och översättning
Amina Khalil
Siawash Goudarzi

Ljuddesign
Claes Lundberg

Dramaturg
Göran Hugo Olsson

Grafisk design
Malmsten Hellberg

Exekutiva producenter
First Hand Films/
Esther van Messel, Citte Hansen

I samproduktion med
Film i Väst/Jenny Luukkonen,
Ami Ekström

Med stöd av
Svenska Filminstitutet/
Klara Grunning
Konstnärsnämnden
Film Stockholm/
Filmbasen/Ivana Lalovic

I samarbete med
SVT/Axel Arnö

Producent
Tobias Janson
Produktionsbolag
Story AB

Story

svt

svt

FILMBASEN

Film Stockholm

KONSTNÄRSNÄMNDEN

FIRST HAND FILMS

Film i Väst

Filmbasen

Riddöds Beramen

© Story AB, Film i Väst, 2020

Idomeni

Idomeni är en plats där många har fastnat på obestämd tid. Det går inte att komma framåt och det går inte att gå tillbaka. Det är inte ett fängelse, det är ett flyktingläger. Flyktingläger är nästan alltid belägna långt ifrån det övriga samhället och blir som egna världar. Det är mars 2016 och utanför den lilla grekiska grännsbyn Idomeni har ett spontant och icke-statligt läger uppstått.

Nadia, Nawaf och sex av deras barn har kommit till den grekisk/nordmakedonska gränsen samma dag som den stängs. De har flytt IS attacker mot yazidier. Deras hem i Irak är totalförstört av IS och många av deras vänner och släktingar saknas eller är döda. Det är många yazidiernas öde. Nadia och Nawaf vill, som de flesta i lägret, till Tyskland.

Yasir är ensam i Idomeni. Hans fru, Khalida, är fånge hos ISIS. Yasir talar om Khalida med alla han möter. Ett fång-utbyte mellan ISIS och de kurdiska styrkorna ska äga rum i Irak. Sent på kvällen får han ett meddelande om att hon inte är bland de som har friats. Men Yasir är fortfarande övertygad om att hon fortfarande lever och att han ska få henne tillbaka.*

Två månader senare flyttas alla yazidier i Idomeni till ett annat läger i olympiska bergen. Det monotona livet i lägret skakas av en olycka då två unga pojkar drunknar i en vattenreservoar i närheten. Saber, en av Nadia och Nawafs söner, var vän med de döda pojkarna. Han försöker trösta en bror till en av de två pojkarna som drunknade. De pratar om sin sorg, sin hopplösa situation och om framtiden. Samtidigt talar de om Michael Jackson och mysteriet med hans död.

Yasir beslutar sig för att smuggla sig själv till Tyskland. Där bor hans sju år gamla son Sizar som tillsammans med Yasirs systrar tagits till Tyskland av en hjälporganisation.

Nadia och Nawaf kan inte resa illegalt med alla sina barn. De måste stanna i Grekland och vänta. De tas till ett annat tillfälligt läger i en semesterby där de får bo i riktiga hus. Det är en monoton tillvaro i väntan på en intervju på det grekiska migrationsverket och ett beslut om de ska accepteras av EU:s omflyttningsprogram.

Ett år senare har Yasir börjat ett nytt liv i Tyskland med sin son. Khalida är fortfarande i IS fångenskap. Men i maj 2017 händer plötsligt det som verkar omöjligt. En möjlighet att köpa Khalida från ISIS har uppstått. Hon förs från Syrien till Irak till sin mor och andra släktingar. Yasir kan via sin mobil se vad som händer i Irak. Nu börjar ännu en lång väntan, att få Khalida till Tyskland.

I november 2017 flyttas Nadia, Nawaf och deras barn till Tyskland. Barnen börjar skolan och försöker att lära sig tyska. För Nadia och Nawaf tar det längre tid. Nawaf är upptagen av att följa det som händer i Irak, krig och terrorattacker. Men i den lilla staden Uelzen i norra Tyskland är allt lugnt.

Det är oktober 2018, Münchens internationella flygplats. Yasir och Sizar är i ankomsthallen. Yasir har en stor bukett rosor och Sizar har en liten bukett. De ska möta Khalida för första gången på fyra år. År av massaker, död, flykt, fängelse, våld och fördrivning. En ny fas startar för Yasir, Sizar och Khalida i Göppingen, södra Tyskland. Och ett nytt liv blir till.

* Kocho, Yasir och Khalidas hemby, i norra Irak, var en av de yazidiska samhällen som i augusti 2014 attackerades mest brutalt av IS. Män döddades, kvinnor och barn togs som slavar och tvångskonverterades till islam. Kocho är också Nadia Murads hemby. Hon tilldelades Nobels fredspris 2108 för sitt arbete mot sexuellt våld i krig.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Regi David Aronowitsch
Producent Tobias Janson
Associerad producent Melissa Lindgren
Manus David Aronowitsch
Foto Pia Lehto
Research och översättning Amina Khalil
Första regiassistent Ahmed Abdullahi
Andra regiassistent Sharmarke Binyusuf
Klipp Andreas Jonsson Hay, David Aronowitsch
Ljuddesign Claes Lundberg
Dramaturg Göran Olsson
Grafisk design Malmsten Hellberg
Översättning och research Siawash Goudarzi
Grading Peter Magnusson
Kompletterande foto Philip Henze, Julian Vogel
..... Camilla Skagerström, Samir Nawaf Badal
..... Nicolas Economou, Dominik Moos, Nikolas Giakoumidis
Ljud/Serbien Elin Lilleman Eriksson
Produktionskoordinatorer Symela Touchtidou/Grekland
..... Goran Lefkov/ Nordmakedonien
..... Ulrike Stumpp/Tyskland, Aljosa Milenkovic/Serbien
Översättare Kovan Direj, Abed Loutfi, Riad Khalil
..... Mazloum Omar, Murad Abu Eisheh
Land och år Sverige 2020
Längd och format 90 minuter, DCP
Inspelningsland Grekland, Tyskland
Språk Kurmanji, tyska
Produktion Story AB
I samproduktion med Film i Väst/Jenny Luukkonen
..... Ami Ekström
Med stöd av Svenska Filminstitutet/Klara Grunning
..... Konstnärsnämnden
..... Film Stockholm/Filmbasen/Ivana Lalovic
I samarbete med SVT/Axel Arnö
Distribution Folkets Bio

MEDVERKANDE

Nadia Sobhi	Silvana Ibrahim	Marlin Bashar
Nawaf Ibrahim	Nori Ibrahim	Marti Bashar
Saber Ibrahim	Samir Ibrahim	Ahin Ibrahim
Musafer Hussein	Yasir Bashar	Kheder Al-Sheikh
Salma Ibrahim	Khalida Issa Qaso	Sami Kamiran
Salman Ibrahim	Sizar Yasir	Samir Hakrash
Nazar Ibrahim	Adham Yasir	

”I augusti 2015 var vi i det som nu är Nordmakedonien vid gränsen till Grekland. Det var en plats som många människor var tvungna att passera. Eftersom Grekland, som en del av Schengenområdet inte gränsar till ett annat Schengenland, var människor på flykt tvungna att lämna Schengen genom Nordmakedonien, Serbien för att igen försöka komma in i Schengenområdet. Det var mycket kaotiskt vid gränsen men trots den svåra situationen lyckades nästan alla ta sig vidare.

När vi återvände i mars 2016 hade gränsen stängts. Då träffade vi Nadia, Nawaf och deras barn som fastnat vid gränsen. Ett läger hade vuxit fram bredvid den lilla grännsbyn Idomeni. De bodde i små tält invid det helt nya gränstaketet gjort av taggtråd i form av rakblad, s.k. razorwire. Nawaf berättade för oss om en yazidisk man i lägret vars fru var fånge hos IS. Han frågade om vi vill träffa honom. Det var så vi först träffade Yasir. Deras personligheter och olika livssituationer formade vår arbetsmetod.

Uttrycket ”den dokumentära processen” är en lite sliten fras men det beskriver ändå vårt arbete ganska bra. Det var från början en öppen research som kunde ha lett till olika filmiska former. Jag försöker att söka efter en form som passar för en specifik historia. Det har tidigare lett till olika filmiska uttrycksformer som dokumentär animation, både observerande och mer undersökande dokumentärfilm och även fiktion. Filmerna har alltid haft en dokumentär grund. Det är en tidskrävande process som ibland inte leder till någonting. Det är alltid en kollaborativ process. Jag arbetar alltid tillsammans med till exempel medregissörer, animationsdesigners etc. I den här filmen har Pia Lehto, filmfotograf, varit avgörande för uttrycket med sin känslighet och sin skicklighet som fotograf. Mitt mål som filmskapare är att ha en nedtonad, subtil stil som ett uttryck och en metod för att skildra en komplicerad verklighet. De är ett sätt att inte försöka förenkla svåra och komplexa förhållanden. Samtidigt går det inte att berätta allt men genom antydningar och tydliga och ibland knappt märkbara återkopplingar går det förhoppningsvis att uppleva att det också finns många berättelser utanför filmen. Målet är att filmen och personerna i filmen ska förmedla något bortom sina individuella levnadsöden.

Flera av mina filmer handlar på olika sätt om migrant- och flykterfarenheter till exempel de animerade dokumentära kortfilmerna *Gömd*, *Slavar*, *Sharaf* och dokumentären *Jag är Dublin*.

Den bok som kanske har påverkat mig mest är Erich Maria Remarques roman *Vrakgods*. Han skrev den på 1930-talet strax före andra världskriget och jag läste den som tonåring. Remarque skildrar livet för statslösa flyktingar i Centraleuropa. De utvisas från land till land och försöker överleva så gott det går, utan medborgarskap och berövade sina mänskliga rättigheter. Romanen beskriver en existens före folkmordet. Jag tror att utgångspunkten måste vara den mänskliga existensen och inte det jag vill göra för att förverkliga mig som filmskapare. Min utgångspunkt för allt jag gör är möten med överlevare från Shoah och Porjamos och övertygelsen att det finns vissa mänskliga rättigheter som borde vara heliga men som ständigt kränkts. Det behöver inte vara så extremt som ett folkmord, men det finns situationer i hela världen som skapas av nationalism och gränser och som gör medborgarskap och bakgrund till villkor för att få tillgång till sina rättigheter. Medborgarskap bör inte bestämma vårt värde som människor.”

– David Aronowitsch

